

10950-2-52
12-2-49

1153

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

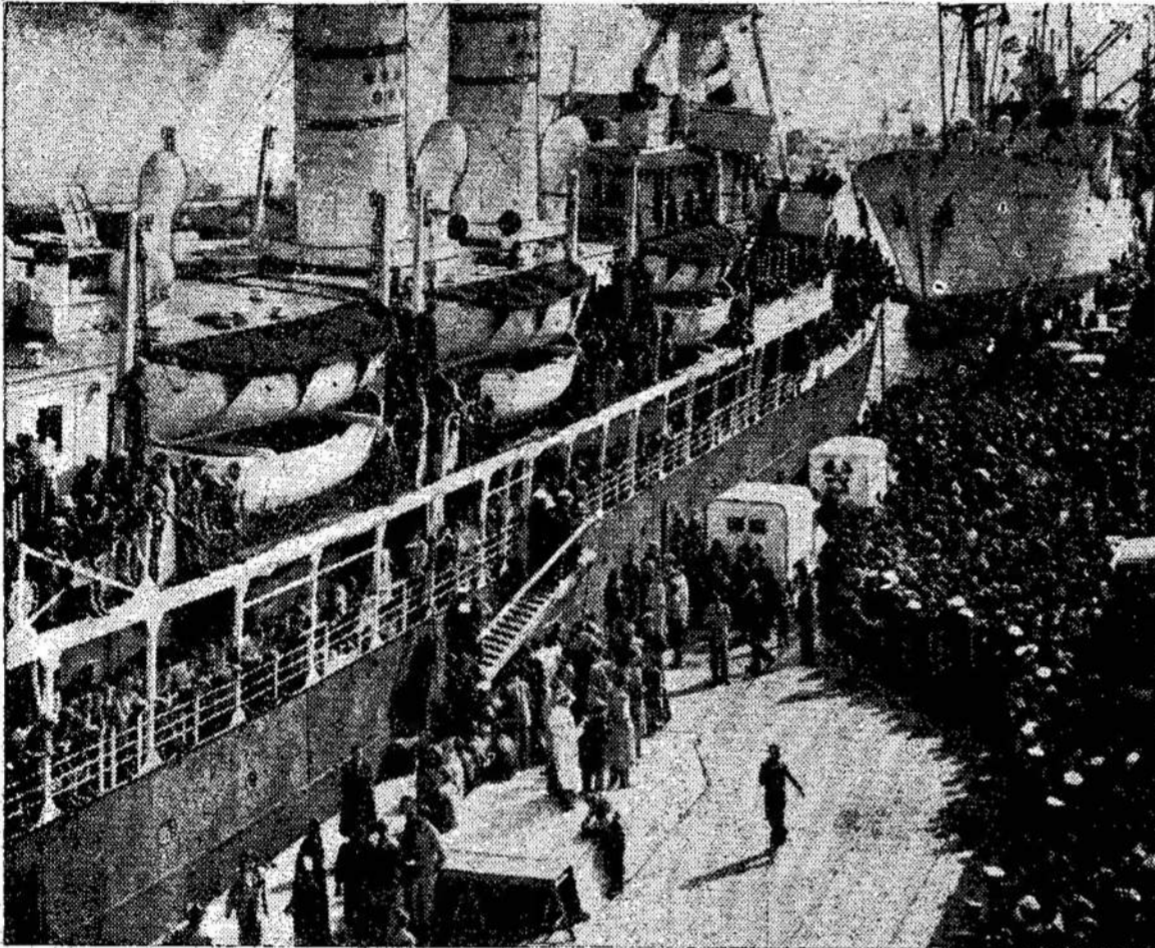
The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 905

PENKTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 11, 1949, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XVIII

Britams leidus, Kipro saloje laikyti žydai pradėjo važiuoti į Palestiną, kur įsteigta žydų valstybė Izraelija. Ši nuotrauka parodo garlaivį Galilą su žydais iš Kipro salos Haifa miesto. Atvykęs iš Kipro salos pasitiko Haifos žydai.

2. Kardinolas Mindšentas Prisipažino Prie Kalties, Pasirodė Silpnavaliu

BUDAPESTAS. — Kardinolas Mindšentas, Vengrijos katalikų galva, teismo aktyse prisipažino prieš nusizengimų, kokiais valstybė jį kaltino, ir vietoj didvyrio, koku jį perstatė užsienis, pasirodė dideliu silpnavaliu, bandančiu pirmoj vietoj išgelbėti savo kailį.

Jis buvo apkaltintas suokalbyje nuverstį dabartinę

3. Kapitalistai Virs Žmonių Tarnais

OTTAWA. — Buvęs premjeras Maekenzie King pranašauja, kad kapitalistai taps žmonių tarnais.

Girdi, iki šiol buvo per daug kalbama apie resursų svarbą ir jų apsaugojimą. Bet dabar, rašo jis Canadian Welfare žurnale, "pradėta realizuoti, kad iš visų resursų svarbiausias resursas yra žmonės."

"Nauja socialė santvarka nori pripažinti, kad industrija yra žmonių tarnaitė, o ne privatinis biznis." Girdi, visuomenės gerovė yra svarbiau, negu individualu.

Matote, rinkimai nebetoli.

Vengrijos valdžia, šnipinėjime vakarinėms jėgoms ir šmugelyste užsienio valiuta.

Prieš pat teismą jis rašė Jungtinių Valstijų atstovų bei Budapešte ir prašė parūpinti automobilių ir orlaivį pabėgimui. Siūlė \$4,000 tam lakūnui, kuris išveš jo kudasius užsienin.

Pastatytas faktų šviesoje, kardinolas visai nebandė gintis. Jis tik tai išsisukinėjo bandydamas sumažinti nusižengimų svarbą. Be to, jis prašė atskirti jį nuo kitų kaltininkų, leisti jam dar pabandyti sutaisyti bažnyčią su valstybe.

Teisme taipgi jis pareiškė, kad valdžia nenaudojo prievartos, nekankino, kad jis prisipažįsta laisva valia.

Kada kardinolas bandė užsiginti, kad jis makleriavo Amerikos doleriais juodojoje rinkoje, buvo pastatytas prieš jį taipgi kaltinamas kunigaikštis Paul Esterazi, kurs prisipažino, kad jis ir kardinolas prekiaavo doleriais. Doleriai buvo gauti iš užsienio dėl finansavimo jų veiklos.

Iš Mindšento ir kitų kalbų teisme pasirodė, kad jie laukė karo ir tikėjosi atsteig-

ti monarchiją. Kada karas neįvyko, jie prašė užsienį įsikišti ir padėti nuverstį dabartinę valdžią, sudarytą iš įvairių partijų, bet einančių didelių reformų keliu.

Minuoseno ir kitų prisipažinimas labai sukrėtė senojo pasaulio atstovus. Kai kurie bandė kelti idėją, kad kardinolas buvo apsvaigintas kokiais nors svaigalais, bet jo elgesis teisme buvo normalus. Viskas, ką galima buvo pastebėti, tai kad jis gudrauvo, kaip galėjo, kad tik sumažinti savo nusikaltimus, suminkštinti bausmę.

Valstybės gynėjas reikalavo mirties bausmės, tačiau teismas nutėisė jį kalėjimu iki gyvos galvos. Taipgi kalėjimu nubausti ir jo bendradarbiai.

KATALIKŲ DVASIŠKIAI PYKSTA UŽ KARDINOLO MINDŠENTO APKALTIN.

NEW YORK. — Aukštoji katalikų dvasiškija pasiuntė tūktančius prakeikimų Vengrijos valdžiai už apkaltinimą kardinolo Mindšeno ir patraukimą atsakomybėn už bandymą nuverstį valdžią, šnipinėjimą ir šmugelyste

5. Auto Darbininkai Nori Pensijų ir Užtikrinimo

WINDSOR. — Walter P. Reuther, tarptautinis United Automobile Workers Unijos prezidentas, kalbėdamas čia Fordo darbininkų susirinkime, pareiškė, kad auto darbininkai reikalauš iš savo samdytojų senatvės pensijų ir socialio saugumo. Jis taipgi pasakė, ką auto darbininkai gaus iš savo samdytojų Jungtinėse Valstijose, tą turės gauti ir Kanadoje.

Unija reikalaujanti iš auto korporacijų mokėti 15 nuošimčių pagal išmokamas algas į pensijų fondą, o 5 nuošimčius į socialio saugumo fondą.

Sulaukę 60 metų darbininkai turi gauti pensiją, sako jis. Unija numačiusi \$100 mėnesį. Darbininkui susirgus, jam turi būti mokama po \$40.00 į savaitę per 26 savaites.

Unija numačius sudaryti \$4,000,000 fondą kovai už savo reikalavimus. Unija nebūsianti "patėviu" ir kanadiečiams. Tie pinigai bus panaudoti ir kanadiečių kovai.

Reutheris pažymėjo, kad Jungtinės Valstijos ir Kanada išleido \$500,000,000 išlavimui jaunimo kovoti ir mirti. Jau laikas, sako jis, kad bent kiek būtų išleista užtikrinimui darbininko ligoje ar senatvėje.

Auto industrija mokanti savo viršininkams po \$25,000 į metus senatvės pensijų, o tuo tarpu nieko neduodanti savo darbininkams senatvėje. O reikia atminti, kad korporacijų viršininkai gali susitaupyti juodai dienai. C. E. Wilson, General Motors korporacijos galva, 1947 me-

užsienio valiuta.

Teisindamas kardinolo veiksmus, kardinolas Spellman, vienas iš reakcingiausių katalikų dvasiškių Jungtinėse valstijose, pareiškė: "Sukilimas prieš tironus yra klausymas dievo".

Seniau katalikų dvasiškija sakydavo, kad visokia valdžia yra nuo dievo.

Katalikų dvasiškija Kanadoje ir kitose šalyse tiesiog skelbia karą Vengrijos valdžiai už kardinolo Mindšento patraukimą atsakomybėn.

tais gavo algos \$446,000. Jau patvarkyta, tačiau kad jis susilaukęs senatvės gautų po \$25,000 į metus pensijos.

Ar ne laikas, sako Reutheris, kad darbininkai, sulaukę senatvės, gautų nors po \$100 į mėnesį?

Windsore dėl Fordo dirba apie 13,000 darbininkų. Kiti jau baigia savo sveikatą eikvoti bedirbdami sunkiausius darbus.

6. Narįs T. Sąjungos "Pavojus" Norvegijai

WASHINGTON. — Tarybų Sąjunga siūlo Norvegijai pasirašyti nepuolimo sutartį. Užsienyje šis pasiūlymas vadinamas "grumojimu" Norvegijai.

Tuo tarpu Norvegijos atstovas atskrido čia pasitarti su Amerikos valdžia dėl Atlanto Pakto.

Atlanto Pakto iniciatoriai, norėdami patraukti daugiau valstybių, išbraukė punktą, kuris reikalavo automatiško stojimo į karą, jeigu kuri narė bus užpulta.

LONDON. — Valstybės sekretorius McNeil atmetė pasiūlymą, kad T. Sąjunga būtų pakviesta prisidėti prie Atlanto Pakto.

7. Unijos Organizatorė Užstatė Savo Namą

PARIS, Ont. — Tekstilės darbininkų unijos organizatorė Helen Miller yra pavyzdinga organizatorė. Ji kovoja už darbininkų reikalus iš visų jėgų.

Kada ją ir kelias kitas darbininkes suėmė, ji užstatė savo namą Brantforde. Išėjus iš kalėjimo ji vėl stoji į pikieto liniją.

Helen Miller yra baigusi McGill universitetą, paskui studijavusi dar du metu Toronto universitete taip vadinamą sociologiją.

Jos tėvas buvo liberalas parlamento narys. Jis dažnai pereinavęs opozicijos pusėn, kuomet matydavęs liberalus darant klaidingai.

8. Pasidairius Po Kanada

a Dyson Carter, plačiai žinomas žurnalistas, rašo Tribune, kad amerikiečiai išsi-vežė iš Kanados atominių medžiagų už \$80,000,000,000.

Jis mano, kad toks didelis atominių medžiagų išvežimas atima iš Kanados didelį tur- tą, naujausius jėgos šaltinius.

Ta medžiaga parduodama labai pigiai, \$8,000 vertės medžiagos parduodama už \$3.00.

b Demokratinė Teisių Komitetas Montreale pranešė, kad jis trauks į teismą Duplesio valdžią už naudojimą Spynos Įstatymo (Padlock Law). Per teismus bus ieškoma, ar minimas įstatymas yra ne prieš šalies konstitu- cija.

Organizacija kreipiasi į vi- sas demokratines organiza- cijas dėl finansų bylos vedimui.

Duplesis, pasinaudojamas minimu įstatymu, pradėjo uždarinėti privatiškus namus.

c Paaiški, kad Charles Cra- te, buvęs Kanados Fašistų Sąjungos lyderis, dabar pri- klauso prie CCF klubo Yel- lowknife distrikte, North West Teritorijoj.

Jis esąs labai veiklus ir esą galimybių, kad bus nomi- nuotas CCF kandidatu fede- raliuose rinkimuose.

Prieš karą jis ir jo draugai sveikindavosi ištiesdami ran- kas, kaip ir naciai, ir devė- davo svastikas ant rankovių.

d Penktadienį, šeštadienį, ir pirmadienį atsibuvo To- ronte Darbo Progresyvės Partijos konvencija. Dalyva- vo virš 200 delegatų iš visu- Kanados vietų.

Tim Buck, nacionalis lyde- ris, išdavė platų raportą, nu- statantį partijos nusistaty- mą ir užduotis.

Ši partija atstovauja komunistines idėjas. Komunis- tinė partija, kurios vietą da- bar užima DPP, buvo suorga- nizuota 27 metai atgal.

e Kvebeko Darbininkų Fede- racija praėję vaju sukėli- mui \$100,000 fondo kovai prieš Duplesio Bilių 5, kurs nori pasmaugti unijas.

Visos unijos mobilizuoja- si kovai, kad šis bilius nebūtų priimtas ir paverstas įstaty- mu.

Katalikų unijos irgi iš- reiškė opoziciją biliui ir sto- ja į kovą prieš jį. Jūs sutin- ka paskirti šiai kovai irgi \$100,000.

f Virš 400 Toronto miesto pradžios mokyklų mokytojų nustojo veikti po pamokų, protestuodami prieš lygų at- lyginimą. Jie nurodo, kad moterys užabigia savo dar- bą pasibaigus pamokoms, kai jie dar turi darbuotis su mo- kiniais įvairiuose užsiėmi- muose po pamokų. Jie nori gauti daugiau atlyginimo.

Savo susirinkime jie priė- mė reikalavimą, kad visiems mokytojams ir mokytojoms, būtų pakeltos algos \$300 į metus, iki \$4,000.

Minimum nustatyta \$1,800 į metus.

g Kanados ežerų jūrininkai ketina eiti į visuotiną strei- ką pavasarį, jeigu kompani- jos nepasirašys sutarties.

Tuo tarpu kompanijos sva- joja apie numušimą algų.
Kanadietis

9. Iš Atsibuvusio LLD 217 Kp. Susirinkimo

WINNIPEG. — Lietuvių Literatūros Draugijos 217 kuopa turėjo savo metinį su- sirinkimą, kuris nebuv- o skaitlingas, bet brandus, ap- tarė visus reikalus ir išrinko valdybą 1949 metams.

Valdybon įeina: M. Vidru- kas, pirmininkas; S. Kris- čius, vicepirmininkas; V. Dabošinskas, raštininkas; V. Lepeška, finansų raštinin- kas; P. Samulionis, išdinin- kas; T. Matukas, knygius; J. Raževičius, koresponden- tas.

Susirinkime dalyvavę na- riai užsimokėjo narinės duokles. Finansų sekretorius atsikreipė, kad visi kuopos nariai užsimokėtų narines duokles ir išlaikytų kuopą garbės sąraše. Kurie negy- venate Winipege, siųskite savo duokles V. Lepeškai, 240 Manitoba Ave., Winni- peg, Man.

Buvo delegatas nuo Win- nipeg Lietuvių Kliubo, M. Bukauskas, kuris užkvietė mūsų kuopą ant koncerto paminėjimui dešimtmetinių sukaktuvių, vasario 13 die- ną. Delegatų išrinktas V. Le- peška ir paskirta \$50.00 pa- sveikinimui.

Kuopos nariai nutarė šiais metais daugiausia darbuotis dėl Kliubo, kad greičiau iš- mokėti Kliubo skolas.

Susirinkimas atidavė pane- lėm Lepeškaitėm didelį kre- ditą už taip puikų pasidarda- vimą Liaudies Balso vajuje, nes per jų pastangas Trečia- sis Rajonas laimėjo trofėją.

Susirinkime gautas vienas naujas narys.
Kuopos Koresp.
10 PHILADELPHIA. — Pen- nsylvanijos geležinkelis pa- leido dar 2,500 darbininkų ir tarnautojų.

Irena Šura ir Irena Šabovskas, dvi jaunos lenkų šokikės kurios dalyvavo slavų kon- certe Toronte. Slavų koncer- tas buvo vienas iš puikiaus- sių parengimų Torontė.

13. Progresyvių Laimėjimas

Politiniame Lenkijos Res- publikos gyvenime įvyko di- delės reikšmės įvykis. Per Lenkijos Darbininkų Parti- jos ir Lenkijos Socialistų Partijos jungtinį suvažiavi- mą, įvykusį gruodžio mėn. 15-21 d., sukurta Jungtinė Lenkijos Darbininkų Partija. Vieningos partijos sukūri- mas likvidavo darbininkų klasės gretose susiskaldy- mą, kuris nuo seno silpnino demokratijos pajėgas.

Pasirėmę nesavanaudiška broliška Tarybų Sąjungos pagalba, lenkų tauta, liaudi- nės demokratijos santvarkos sąlygomis, pasiekė stambių laimėjimų. Ketvirtis po ket- virčio vykdomas ekonominis planas. Lenkijos pramonė viršijo prieškarinį lygį 40 procentų. 94 procentai visos pramoninės produkcijos ati- tenka valstybinėms bei ko- operatinėms įmonėms. Likvi- duotas nedarbas. Keliamas materialinis bei kultūrinis darbo žmonių gyvenimo ly- gis.

Lenkijos demokratijos pasi- eikimai kelia sutriušintus, bet dar vis nepribaigtos re- akcijos liekanų įnirtingą pyktį ir tolydžio vis stiprė- jantį pasipriešinimą. Šis pasi- priesšinimas remiamas ir kurstomas iš užsienio. Šaly- je aštrėja klasių kova. Išsi- vystęs puolimas prieš kapi-

talistinius elementus pramō- nėje ir prekyboje, o taip pat žemės ūkio gamybos socialis- tinės rekonstrukcijos uždavi- nys pareikalavo darbininkų klasės idėjinės bei organiza- cinės vienybės. Šitokia vie- nybė, tapusi būtina sąlyga tolesniam respublikos judė- jimui progreso keliu, pasie- kiama sukūrus Lenkijoje Jungtinę Darbininkų Parti- ją.

Didžiulę reikšmę turi idė- jinė-teorinė suvažiavimo darbo pusė. Suformuluota naujosios partijos veikimo programa. Šita programa, iš- dėstyta vienbalsiai priimtoje partijos ideologinėj deklara- cijoje, nusako Lenkijos vals- tybės esmę ir pobūdį, kaip revoliucinės darbo žmonių valdžios, priešakyje su dar- bininkų klase. Šitos valdžios socialiniu turiniu ir pagrindu yra darbininkų klasės są- junga su darbo valstiečiais.

Liaudinės - demokratinės valstybės išvystymo bei veik- los išorinių sąlygų pagrindu yra sąjunga ir draugystė su Tarybų Sąjunga ir liaudinės demokratijos šalimis.

Deklaracijoje taip pat yra svarbių socialinių ekonomi- nių ir politinių uždavinių iš- vardijimas, ir jų įvykdymas užtikrins Lenkijos perėjimą į socializmą. Tai sparti ša- (Pabaiga ant 12 puslp.)

Montreale, Longueuil distrikte, pakilusį Švento Laury- no upė užliejo didelį distrik-

tą. Virš 200 asmenų buvo su- vyti ant stogų. Šioj nuotrau- koj matote vieną automobilį

pagautą vančens. Visi žmo- nės buvo išgelbėti. Juos su- rinko valtyis ir perkėlė.

Kolekty- tas žymi- ševiko K- du, buv- Praėjo v- įsitikinus- kių didel- ūkis!

Iš da- čionai at- pasižiūrė- bas kol- kuose. Sv- džiai žiūr- ri išart- tikrina a- į kolekty- raujasi- buitį.

Šiand- lektyvini- diena. A- jų respu- žemės ū- prie kole- bos renk- visi — i- važiavo- mūsų vie- kvietė i- kai.

Kolekt- ninkas- Jis pasa- kolektyv- mus.

— Me- sais dar- gerą. J- pelną. J- negu mū- niui kol- išduota- dų ir po-

Po ko- mininko- lektyvin- kas. Ji- yra užd- skaito- kolekty- kaus. K- dirbo 57- so Turk- išdirbtu- dienius- neskaita- apie 5 t- nigais.

Susija- eina pri- riai sp- Turkus- ką pasa- nėra ke- singuos- jam su- kalingų- dreba:

“Kiel- bar ma- kolekty- pajamų- nesu tu- kus.

Kitad- foniniai- kus tai- rį laim- ją rad- mėj. Ši- kolekty-

14.

Platus Horizontai

M. MARTYNAITIS

(Tąsa)

Kolektyvinis ūkis, pavadintas žymiausio Lietuvos bolševiko Karolio Poželos vardu, buvo įsteigtas pernai. Praėjo vos metai, bet kaip įsitikinusiai jis ėmė kilti, kokių didelių pasiekimų turi jo ūkis!

Iš daugybės vienkiamų čionai atvažiuoja valstiečiai pasižiūrėti, kaip vyksta darbas kolektyvinio ūkio laukuose. Svečiai, paprastai atydziai žiūri į viską. Jie apžiūri išartą traktoriams žemę, tikrina arimų gilumą, užėina į kolektyvininkų namus, telraujasi apie jų gyvenimo būdą.

Šiandien Poželos vardo kolektyviniam ūkiui iškilminga diena. Artelė viena iš pirmųjų respublikoj puikiai baigė žemės ūkio metus. Vakarop prie kolektyvinio ūkio valdybos renkasi žmonės. Atėjo visi — ir jauni ir seni. Atvažiuo ir valstiečių iš artimųjų vienkiamų. Juos pakvietė į svečius kolektyvininkai.

Kolektyvinio ūkio pirmininkas atidaro susirinkimą. Jis pasakoja apie pirmuosius kolektyvinio ūkio laimėjimus.

— Mes susidorojom su visais darbais. Derlių nuėmėm gerą. Valdyba apskaičiavo pelną. Jo pasirodė daugiau, negu mūsų tikėtasi. Darbdieiniui kolektyviniam ūkiui bus išduota po 8 kilogramus grūdų ir po 8 rublius pinigais.

Po kolektyvinio ūkio pirmininko kalbos išstoja kolektyvinio ūkio sąskaitininkas. Jis skelbia kiek kieno yra uždirbta. Sąskaitininkas skaito pirmąją pavarde — kolektyvininko Juozo Turkaus. Kartu su šeima jis išdirbo 576 darbdienius. Išviso Turkaus šeima gaus už išdirbtus per pusmetį darbdienius 4,608 kilogr. grūdų, neskaitant kitų produktų, ir apie 5 tūkstančius rublių pinigais.

Susijaudinęs Turkus prieina prie pirmininko ir stipriai spaudžia jam ranką. Turkus varžosi, jis nori kažką pasakyti. Bet jis niekad nėra kalbėjęs tokiose gausingose susirinkimuose, ir jam sunku dabar rasti reikalingų žodžių. Jo balsas dreba:

“Kiekvienas iš mūsų dabar mato, ką mums duoda kolektyvinis ūkis. Aš tokių pajamų niekuomet gyvenime nesu turėjęs”, pareiškė Turkus.

Kitados, prakeiktais smetoniniais laikais, Juozas Turkus taip pat ruošėsi į užjūrį laimės ieškoti. Dabar jis ją rado savo gimtojoj žemėj. Šitos laimės vardas — kolektyvinis ūkis. Daugelį

metų Turkus išgyveno vienuoje, savo mažame žemės sklypelyj, toli nuo žmonių. Visą gyvenimą jis drebėjo, kad kaimynas jo žemės neišartų. Visą gyvenimą jam trūko duonos ligi naujo derliaus. Dabar nėra šitų nerimastavimų.

Po susirinkimo prie kolektyvinio ūkio svirno pradėjo važiuoti vežimai. Kolektyvininkai krovė maišus rinkinių, grūdų. Ir dar ilgai kolektyviniam ūkiui ir kaimyniniuose vienkiamuose ėjo kalbos apie šį kolektyvininkų susirinkimą, apie jų pirmąsias didžiules pajamas.

Kitokius rūpesčius, kitokias dūmas dabar turi Poželos vardo artelės kolektyvininkai. Jie užplanavo praplėsti savo ūkį, pastatyti gyvulininkystės fermas. Greit bus baigta naujos mokyklos statyba. Keli kolektyvininkai komandiruojami Vilniuje į gyvulininkystės brigadininkų kursus. Bus užvestas

Pirmasis Kolektyvinių Valstiečių Suvažiavimas

ALGIRDAS DRAUGELIS

Labai didelis pakilimas buvo jaučiamas Lietuvos kaimo gruodžio mėnesį. Valstiečiai kolektyvininkai susirinkimuose rinko savo delegatus į pirmąjį respublikos kolektyvinių ūkių valstiečių suvažiavimą.

Ir štai gruodžio 21 dieną, Vilniuje, Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininkas M. Gedvilas paskelbė suvažiavimą atidarytą. Į suvažiavimą iš visų Lietuvos kampų atvyko per tūkstantį kolektyvinių ūkių valstiečių delegatų. Atvyko svečiai iš broliškujų respublikų — Latvijos, Estijos, iš Maskvos bei Kirovo sričių kolektyvinių ūkių. Suvažiavimas truko tris dienas.

Posėdžiai vyko Filharmonijos salėje, toje pačioje salėje, kur prieš 30 metų buvo paskelbta Lietuvoje Tarybų valdžia. Pranešimą apie Tarybų Lietuvos kolektyvinių ūkių statybos uždavinius padarė Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto sekretorius A. Sniečkus. Jis minėjo įtikinančius faktus, liudijančius apie didžiulius pasiekimus, įgyvendintus Lietuvos kaimo tarybų valdžios. Tarp jų pasikeitimų — tarybinė žemės reforma, likvidavusi dvarininkų žemės nuosavybę, sulaužiusi buočių jėgą, žymiai sumažinusi vargingųjų valstiečių ir padidinusi vidutinių

ir savas kolektyvinis sodas.

Kai buvom bevažiuoją iš kolektyvinio ūkio, pirmininkas Macevičius, lydėdamas mus, pasakė:

“Atvažiuokite pas mus kitais metais. Juk tai tik pradžia. Atvažiuokite, pamatysite, kaip gyvens kolektyvininkai — tikrieji žemės šeimininkai”.

—

Nenugalimas Sąjūdis

Aukščiau aš pasakojau apie Poželos vardo kolektyvinio ūkio pirmuosius pasiekimus. Neseniai man teko pabuvoti kitame kolektyviniame ūkyje, kuris pavadintas lietuvių tautos didvyres Marijos Melnikaitės vardu. Vokiečių okupacijos metu šiose vietose vyko karštos kautynės. Lietuvos partizanai kovėsi su hitleriniais banditais. Jauną lietuvaitę, partizanę Mariją Melnikaitę, didvyriškai kovojo už naująjį gyvenimą, už Tarybų Lietuvą! Ji žuvo karžygės mirtimi. Kai valstiečiai įkūrė šiose vietose kolektyvinį ūkį, jie pavadino jį savo tautietės didvyres vardu, kurios atminimas gyvas kiekvieno lietuvių širdyje.

— didysis Stalinas.

Po to į tribūną kilo dešimtys kolektyvinių ūkių valstiečių. Jie stovėjo greta vyriausybės narių — Paleckio, Gedvilo, Sniečkaus, Preikšo ir ramiai, savo valstietiška kalba, persisunkusia naujojo gyvenimo džiaugsmo, pasakojo apie savo pasiektus laimėjimus pradėjus ūkininkauti kolektyviai.

— Ką gero mes, darbo valstiečiai, matėme anksčiau? — kalbėjo Kauno apskrities Stalino vardo kolektyvinio ūkio pirmininkas Kunickas. — Vieni išties dienas dirbdavo pas dvarininkus ir stambius žemvaldžius, kiti vargo ir skurdo savo mažyčiuose žemės sklypeliuose. Daugeliui mūsų iki pavasario neužtekavo duonos. O dabar? Dabar, įstoje į kolektyvinius ūkius, gyvename socialiai ir pasiturinčiai. Mūsų kolektyvinio ūkio laukuose išaugo gausus derlius — vien tik rugių prikūlėme po 12 centnerių iš hektaro. Už darbdienį mes gauname po 9 kilogramus grūdų ir 5-8 rublius pinigais.

— Visų pirma aš noriu padėkoti Tarybų valdžiai ir partijai už laimę, kurią mums davė kolektyvinių ūkių santvarka, — pareiškė Šiaulių apskrities kolektyvinio ūkio “Pirmyn” brigadininkas Pikelis. — Daugiau kaip 16 metų dirbau aš dvarininkų žemėje. Dabar aš dirbu sau. Mano šeima užsidirbo per vasarą tokį grūdų kiekį, kurio ne tik visiškai užteks sau, bet dar liks ir pardavimui.

Apie pasiturintį gyvenimą, kurį kolektyvinių ūkių valstiečiams atskleidė kolektyvinių ūkių santvarka, papasakojo Kėdainių, Joniškio, Šiaulių ir kitų Lietuvos apskričių kolektyvinių ūkių valstiečiai — delegatai.

Kolektyvinių ūkių santvarka sudarė dideles galimybes vystyti gyvulininkystę. Antai, Šakių apskrities kolektyviniuose ūkiuose arklių skaičius padidėjo 34 proc., stambiųjų raguočių — 99 proc., kiaulių — 52 proc., avių — 56 proc. Lietuvos kolektyviniai ūkiai turi suorganizavę daugiau kaip 400 stambiųjų raguočių fermų. Klaipėdos apskrities kolektyviniame ūkyje “Gegužės Pirmoji” suorganizuota stambi paukštinkystės ferma. Kolektyvinis ūkis gavo inkubatorių, per sezoną bus išperėta daugiau kaip 50 tūkstančių viščiukų.

Kolektyvinių ūkių santvarka kelia ne tik valstiečių materialinę gerovę, bet ir prisideda prie kultūros augimo. Klaipėdos apskrities Stalino vardo kolektyviniame ūkyje elektrifikuoti ir radiofikuoti visi valstiečių namai, kaip ir daugely kituose kolektyviniuose ūkiuose. Elektros energija vis plačiau taikoma gamybiniame darbe. Savo e-

lektrinę pasistatė Kėdainių apskrities Marytės Melnikaitės vardo kolektyvinis ūkis, Sužibo elektros lemputės Marijampolės apskrities “Naujojo gyvenimo” kolektyvinio ūkio valstiečių namuose ir gyvulininkystės fermuose. Pastatytos elektrinės trijuose Šakių apskrities kolektyviniuose ūkiuose ir kt. Beveik kiekvienas respublikos kolektyvinis ūkis turi savo biblioteką, klubą, skaityklą.

Marijampolės apskrities “Naujojo gyvenimo” kolektyvinio ūkio delegatas, Jonas Miliauskas, papasakojo suvažiavime, koks platus kelias į mokslą atsivėrė kolektyvinių ūkių valstiečių vaikams.

— Aš turiu galvoj ne tik pradinį mokslą, — pasakė jis, — bet vidurinį ir aukštesnį. Mūsų kolektyvinio ūkio valstiečio Prano Skroblo sūnus mokosi gimnazijoje, Antano Čiuplio dvi dukterys — gimnazijoje, Jono Ražinsko sūnus — gimnazijoje, o dukterė — zootechnikume. Juozo Miliausko dvi dukterys — viena mokosi gimnazijoje, kita — Kauno Valstybiniam Universitete ir t.t.

Kauno žemės ūkio akademijos rektorius, profesorius M. Mickis, papasakojo suvažiavime apie žemės ūkio kadru paruošimą. Jis pareiškė, kad vien Lietuvos žemės ūkio akademijos agrotechnikos fakultete mokosi 600 studentų, tai yra dvigubai daugiau, negu buržuaziniiais laikais mokėsi visoje Akademijoje.

Diskusijose suvažiavime dalyvavo 41 žmogus.

Suvažiavimas gavo eilę sveikinimų iš įvairių respublikos miestų gamyklų ir fabričių darbininkų. Darbininkai įsipareigojo dar geriau aprūpinti jaunus respublikos kolektyvinius ūkius žemės ūkio mašinomis ir trąšomis.

Suvažiavime buvo priimtas kreipimasis į visus Lietuvos TSR kolektyvinių ūkių valstiečius, mašinų - traktorių stočių darbuotojus ir žemės ūkio specialistus.

Suvažiavimo dalyviai su didžiulių pakilimų priėmę sveikinimo laiška geriausiam kolektyvinių ūkių valstiečių bičiuliui — didžiajam Staliniui.

TOKIJO. — Kenneth Royall, Jungtinių Valstijų armijos sekretorius, įspėjo japonus, kad jie nieko nelaimės draugaudamiesi su Rusija. Girdi, demokratija laimės prieš komunizmą.

Baugindamas japonus, jis pareiškė, kad Rusijoje yra 12,000,000 darbininkų prie vergiškų darbų.

Jį labai įbaugino tas, kad japonai per pastaruosius seimo rinkimus skaitlingai balsavo už komunistus ir išrinko net 39 atstovus. Pirmiau buvo tik 4.

22 Pastabos

a Labai daug triukšmo keliamą dėl Vengrijos kardinolo Mindšenti bylos.

Spauda, radijo, bažnyčių pamokslai perpildyti šauksmu prieš "raudonuosius".

Iš šalies žiūrint atrodo keista, kodėl taip šaukiama, kada pats kardinolas teismė viešai, laisvai ir aiškiai prie kaltės prisipažino?

b Dalykas yra tame, kad kardinolo Mindšenti byla nuvėrė daug kam nagus.

Visų pirma, ji nuvėrė nagus Vakarinių demokratijų karo kurstytojams.

Ji nuvėrė, taipgi, ir pačiam popiežiui nagus.

c Kaip teismo iškelti dokumentai rodo, kardinolas Mindšenti nebuvo vienas.

Vengrijos viduj jis atstovavo Amerikos ir Anglijos reakcionierius, karo kurstytojus, ir paties popiežiaus politiką. Jų naudai jis ir veikė. Jų naudai išdavinėjo Vengrijos liaudies interesus ir pačios taikos reikalą.

O kam jis vedė spekuliaciją, tai ne visai aišku.

Nejaugi tai buvo daroma dievui pasitaravimo tikslu?

Dievui pinigai, ypatingai tokiu nešvariū būdu įgyti, tikrai nebuvo reikalingi.

d Taigi, Vengrijoje kartu su Mindšenti į kaltinamųjų suolą pakliuvo ne tik vienas kardinolas Mindšenti, bet ir visi tie, kuriuos jis atstovavo.

Kaipgi nerėksi?!

Liaudies teismas skaito kaltinimus viešai visam pasauliui girdint. Liaudis visoje šalyse seka bylos eigą, tęmija. Klauso ir girdi, kaip kardinolas Mindšenti, visos reakcijos agentas, sugautas sako,

"Mae culpa".

Kaip nerėksi?!

e Reikia rėkti. Reikia labai rėkti, kad užstelbus kardinolo prasikaltimus, kad liaudis nepamatytų tiesos!

Na, ir rėkia.

Bet ar jie tuo riksmu užstels tiesą, reikia labai abejoti.

Tiesa, faktai, kaip galingi saulės spinduliai, skverbiasi pro tamsius audros debesius. Audra praeis, saulės spinduliai pasiliks.

f Toronte turima labai daug bėdos su jaunais prasikaltėliais. Įvairios jų gengės, įvairūs jų prasikaltimai. Nėra tos dienos ir nakties, kad prasikaltimų neįvyktų.

Vaitoja ir skundžiasi Toronto gyventojai, ragina policiją prasikaltėlius išgauti, areštuoti, bausti ir mušti.

Tas gerai, reikia prasikal-

Kvebeko provincijos premjero įsakymu, Montrealo policija išvarė iš namų Joną Svitzmaną su žmona ir užrakino duris, kad negrįžtų. Tas padaryta už tai, kad Svitzmanas yra Darbo Progresy-

vės Partijos veikėjas. Ta partija neuždrausta. Reiškia, Kvebeke žmogus negali būti saugus net savo namuose, jeigu jo pažiūros nesutampa su valdžios. Taip tai ginama "demokratija".

24 Ką Kiti Rašo ar Sako

a Išsigando ir Tapo šventuoju

Vienas brooklynietis neseniai lankėsi Kanadoje, Halifax mieste. Jis parvežė ir davė man pasiskaityti Saint Mary's Cathedral "Parish Bulletin".

Aš maniau, kad tik mūsų lietuviškieji kunigėliai savo parapijonus laiko paskutiniiais mulkais. Bet buvo apsiriki. Visur ta pati istorija. Halifax parapijos dvasininkai savo viernuosius maitina tokiomis pat pasakomis.

Štai pasaka apie šv. Povilą. Povilas buvęs didžiausias krikščionių persekiotojas. Vieną gražią dieną patsai Kristus nusprendęs šią priešą pataisyti. Povilas arkliaus

tėlius bausti. Bet ar tas prasalins nusikaltimus? Vieni areštuojami, kiti atsiranda.

b Tai pasėka visuomeninės tvarkos ir auklėjimo.

Norint nusikaltimus prashalint ar sumažint, reikia prashalint tas sąlygas, kurios juos gimdo.

Šiuo reikalu Kanadai būtų labai pravartu pasirūpinti apie vaikų tinkamesnį auklėjimą, knygas ir teatroose rodomas filmas.

Taipgi, kardinolo Mindšenti teisinimas, o vietoj jo kaltinimas "raudonųjų", yra labai blogas jaunimui pavyzdys.

Z. J.

sakyta tęsti kelionę į Damascus, bet ten tuojau susisiekti su koku ten Ananias. Šis Ananias tuojau Povilui sugražinęs regėjimą ir pakrikštijęs.

Ir taip Povilas tapęs krikščioniu ir šventuoju. Išėina taip, jog Povilas ne tik nebuvo nubaustas, bet dar išžiaurus prieš pakeltas šventuosius. Vadinas, pagal šitą pasaką, apsimoka būti niekšu. — A. Bimba.

b Mykolas Juodasis

Iš Paryžiaus New Yorkan atskrido prelatas Mykolas Krupavičius ir p. Sidzikauskas — du klerikalų šulai.

Lietuvoje kunigą Krupavičių kadaise žmonės vadindavo Mykolu Juoduoju.

Neseniai popiežius Krupavičių pakrikštino prelatu, kad Mykolui būtų daugiau unaro Amerikos davatkas pragaru ir velniais bauginti.

Krupavičius pareiškė spaudos korespondentams: Tarybų Lietuvoje bažnyčios veikia laisvai, bet... lietuviškieji kunigai dirba iš vien su banditais, žudančiais ramius, tarybinius piliečius ir naikinančiais jų turtą, valstiečių sodybas.

Sučiupusi banditus, tarybinė vyriausybė, Krupavičiaus lūpomis, "siunčia į Sibirą..."

Vadinas, prelatas pateikė rūstų apkaltinimą Lietuvos katalikų kunigijai.

Kas čia tokio degančio įvyko, jeigu Krupavičius su Sidzikausku atnėrė lėktuvais?

Kam, pagaliau, dieviškoji pajėga juodu čia atsuntė?

Aš nežinau!

Gal jiedu patys pasakys savo misijos tikslą, o gal nepasakys, — gal jis labai slaptas.

Tūlj spėja, būk neužilgo Amerikoje būsianti organizuojama kaž kokia "lietuviš-

25 VAIDILOS DAINA

A. MICKEVIČIUS

(Ištrauka iš Konrado Valenrodo — lietuvių ir prūsų žygių istorinės apysakos)

Baisi lemtis! Bet lemtį lygiai juoda
Iš vakarų lietuviams pranašvo
Plieninis šalmas su plunksnuotu kuodu
Ir apsiaustas, kur kryžiumi juodavo.

Kur smėkla ta šurpiai pasivaidino,
Ne vien tik miestai, kaimai išnaikinti, —
Visa šalis jau virto kapinynu!
Bent jūs, kur dar lietuviuo slepiat mintį,
Eime ant genčių kapo parymoti,
Vargus skaityti, guostis bei raudoti.

O liaudies žodi, sandoros lobyne,
Tu šiandien jungi amžių palikimą!
Tavy mes slepiam galią karžyginę,
Jausmų gėlynus ir minčių audimą.

Lobyne, jokių smūgių nesugriautas,
Kol patys žmonės saugo tavo šlovę.
O liaudies daina, tu budi šventovėj,
Kurioj tautos darbų garbė atgyja.

(Vertė V. Mykolaitis-Putinas)

26 SYPSENOS

Viskas Knygoj

a Jis: — Jeigu duotum man savo telefono numerį, aš patelefonuočiau kada nors.

Ji: — Mano telefono numeris yra knygoj.

Jis: — Tai labai gerai. Koks tavo vardas?

Ji: — Vardas irgi knygoj.

b Reikia ir Kitam

"Pasakykit, majore, kodėl tarnas kiekvieną rytą neša į jūsų kambarį po du kokteilius? Atrodytų kad jūs gyvenate dviese."

"Taip. Matote kada aš išgeriu vieną, pasijuntu visai kitu žmogum. Tokiu būdu, reikia užfundyti ir kitą žmogų."

c DĖL Vieno Neapsimbka

"Aš girdėjau, kad jūs suvalgėt vienu pradėjimu 49 kiaušinius. Kodėl nesuvalgei dar vieno ir nedabaigei iki 50?"

"Hm, ar jūs norite, kad žmogus pasidarytų kiaušėdė vieno kiaušinio?"

d Atmintis Pagerėjo

"Girdėjau, kad pono atmintis pagerėjo?"

"Taip. Aš dabar atsimenu, kad užmiršau ką tai, tik negaliu atsiminti, ką aš užmiršau."

ka valdžia". Būsiąs, girdi, atgaivintas kontinuitetas!

Turėdami užtenkamai pinigų, o neturėdami jokio rimto užsiėmimo, žmonės padyksta ir sugalvoja visokių, dažnai nelemčiausių, "trikų".

Krupavičiniai pinigų turi: remia juos Amerikos valdžia, remia Vyskupų fondas, netiesioginiai remia ir sunkiadarbis, kunigų suklaidintas lietuvis katalikas darbininkas, aukodamas centus visokioms taryboms ir fondams neva Lietuvai padėti!

Na, tegu gi ir Mykolai Juodieji turi velykas! — R. Mizara.

e "Dievo Paukštėliai"

Popiežiaus valstybė — Vatikanas Miestas — apima plotą lygų vidutinio dydžio amerikoniško ūkio — 108 akrus.

Gyventojų Vatikanos mieste, priskaitant ir patį popiežių, randasi 970. Aišku, visi jie yra uolūs sekėjai Nazareto Dailydės, bet...

Vatikanos mieste užregistruota 298 automobiliai. Proporcionaliai imant daugiau negu bile kur sviete, įskaitant ir išlepintąjį Hollywoodą.

O pasakojama, kad Jėzus (Pabaiga ant 12 pusl.)

30. Tarybininkų Padangė Jau Niaukiasi

J. YLA

Naujasis "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius ponas J. Kardelis maldautė maldauja, kad visi Kanados lietuviai spiestusi apie jų Tarybą, bet neatrodo, kad jo maldavimai duos pasekmes. Klerikalai, kiek gali m'aspręsti iš jų atsiliepimų spaudoje, rengiasi žūbtūnei kovai su liaudininkais ir socialdemokratais, kurie įsigali Taryboje ir jau visai išstūmė iš "Nepriklausomos Lietuvos" pastogės poną Rudinską.

Tik paklauskite, ką sako apie kardelininkus vienas klerikalas Darbininke, išėinančiame Bostone. Po slapivardžiu "Montrealo Svečias," jis drožia:

"Susipratusi Montrealo visuomenė nenori, kad buvęs Lietuvos žinių redaktorius skleistų savo partijos mintis per bepartinį Kanados lietuvių organą. Kardelis negali būti bešališkas, nes kas žūri pro melsvus akinius savaimė viską mato melsva. Todėl būtų patartina, kad Kardelis, vietoj kalbėjęs apie vienybę (kuri kažkaip skamba panašiai į VIENYKIMĖS PROLETARAI), susikrautes savo daiktelius išvažiuotų ten, iš kur atvyko. Tada ir be žodžių Montrealyje bus vienybė, nes pasišalins nesantaikos inėšėjus."

Susirinkime, apie kurį rašo minėtas Montrealo svečias, buvo karštų gūmų. Buvo net tokių pareiškimų: "Tas per daug išmintingai kalba. Reikėtų jam akinius sudaužyti."

Tūlas "Montrealietis", rašydamas čikagiškiam Drauge, iškelia labai charakteringą dalyką. Jis rašo:

Lietuvis Barberis
 Stag Barber Shop
 Skubus ir Geras Patarnavimas
 P. MOTIEJUNAS Savininkas
 640 Main St., Winnipeg

"Pavaadinant dalykus tikrais jų vardais, šis nekalta pasikeitimas redakcijoje' tenka laikyti mažos socialdemokratų partinės grupės Kanadoje 'pučū'. Kanados lietuvių laikraštis 'N.L.' buvo nusistatyta leisti grynai nepartiniais principais, ko buvo ir praktikoje griežčiausiai laikomasi. Redaktorius visą laiką laikėsi objektyvumo ir prideramo viršpartiškumo. Bet Kanados socialdemokratams tai atrodo 'per daug į dešinę'... Jie paleidžia paslapčia šūki, kad Kanadoje visai nereikalingas savas laikraštis, kad Kanadą gali aptarnauti Čikagoje išėinas vienas dienraštis... Neseniai gi Montrealo 'centro' Tarybos valdyba pasinaudodama šiuo momentu 'centre' esama socialistų 'persvara', pasikvietė savo idėjos dar daugiau šalininkų, neįnančių net į valdybą, 'nutaria' prašalinti senąjį 'Nepriklausomos Lietuvos' redaktorių Pr. Rudinską ir 'visų Kanados lietuvių vardu' pasikviečia redaktorių J. Kardelį. Kad sukalbis geriau pavyktų, toji 'centro' valdyba pasiūnė vieną savo atstovą - viską 'sutarškinti' Toronte... Bet tas reikalų tvarkymas ir padėties 'legalizavimas' tevykū uždaramė ir siauramė vien Toronto socialdemokratų lygėrių tarpe ir vien ten buvo gautas 'visos Toronto Lietuvos Tarybos visapusiškas pritarimas' J. Kardelio pakvietimui redaktoriaus pareigoms".

Kaip pamename, Lietuvoje tautininkai su klerikalais surengė pučą ir nuvertė menševikų valdžią su Grinium priešakyje. Dabar, Kanadoje, menševikai truputį atsigavo. Nors laikraštuką paveržė. Minėtas "Montrealietis" spardosi, kad toks darbas nelegalus. Jis porina: "Baigiant ir darant iš visa to išvadas, tenka neabejojant pasakyti, kad prarastas 'pučas' ryšium su J. Kardelio 'pakvietimu' redaguoti 'N.L.' yra neteisėtas, kaip nesutampas su aiškia kitų Tarybos skyrių valia ir demokra-

finiais principais. Artimiausiu laiku reikalinga susaukti visuotinas Tarybų skyrių suvažiavimas, kurs opius klausimus teisingu, kultūringu ir demokratinį keliu išspręstų."

Minimas laikraštukas buvo išėjistas: menševikų pastangomis. Vėliaus jį išlupo iš jų rankų klerikalai. Dabar jie, atrodo, atkovojo atgal. Klausimas, kas laimės, kada

jie visi susirinks į suvažiavimą.

J. Kardelis, N.L. redaktorius, bando apmalšinti klerikalus, kviesdamas prie vienybės, bet būtų stebūklas, jeigu iš to būtų kas nors.

Kas liečia Lietuvos klausimą, labai apgailėtina, kad J. Kardelis leidžiasi į tokį bergždžią darbą. Viena, Lietuva dabar kyla sparčiau, negu bile kada istorijoj. Kita, mažai kas nori, kad grįžtų tokia smetoninė Lietuva, kokia buvo prieš karą. O Kardelis, Krupavičius, Sidziškauskas ir kiti tokie negali duoti kitiškos. Priešingai, jie gali duoti dar blogesnę.

31.

Lou Snider, garsus pianistas. Jį galima giruoti su "Happy Gang".

32.

Tėvai ir Vaikai

J. J. KASKIAUCIUS, M.D.

Skauzių, šiurpių, kartais beprotiškai nuožmių ir žiaurių esti dalykų šeimos gyvenime! Tėvai pasidaro lyg kokie psichopatai, pamišėliai — ir tolydžio lieja savo įdūkusios pagiežos tulžį ant savo nekalto, bejėgio vaiko. Visai be pagrindo užpuolinėja, drabsto baurius, baisius apkaltinimus, brutališkai muša, sadistiškai pasimėgaudami sukonevėkt o vaiko kančiomis. Tampa beširdiški pašėlusiai žiaurūs, žvėriški savo vaiko budedeliai. Sudarko, suniokoja visą jo gyvenimą, fizinį ir dvasinį, sugadina visus jau aus planus ir pasiryžimus.

Kiekvienam tenka išgirsti iš kitų, kartais ir pačiam asmeniškai pastebėti, tokių ne normalių šeimose dalykų. Jau kas kas, bet jau gydytojas tai prisiklauso tokių niekšyčių tiek ir tiek, — pilnas ausis jam pripumpuoja ieškodami kokios paguodos belaimiai histerijon įvartyti vaikai, jau suaugę, subrendę, bet jau palaužti, suglumymytį vargšeliai.

Skaudus tai klausimas, ne nalonus tampyti aikštėn. Vis tai vienas netikusios gyvenimo sistemos išdavų. Pūvėsiai.

Pasenę, išsieikvoję nenormaliai įtempto gyvenimo ir sunkių nuolatinių darbų ir rūpesčių smūgių, patys jau išsemti, iščiulpti, fiziškai ir protiška suvaikėję — tėvai pasidaro ir sau nemalonūs ir dar labiau savo vaikams arba vaikui.

Tarpe kitų tokio išsigimimo priežasčių įžymią vietą užima organų ir liaukų suvytymas, kraujo apytakos sugedimas, viso organizmo senoliškas besikeitimas. Žmogui senstant, palaipsniui vysta ir nyksta tūlos jo vyraujančios liaukos, ypač lyties liaukos. Ar tai moters ar vyro, lytinės liaukos užgęsta, nebeįvaina organizmo. Gyvenimo pervarta, kelionė žemyn...

Kitam, ar tai vyrui ar moteriai, tokios organų ir liaukų gedimo pasėkos, ypač jei jų bent kiek neatgauni atitinkamais ekstraktais bei hormonais, padaro žmogų jau tiesiog nebe normalų. Štai čia ir atsiranda šeimyniškų žiaurybių apsi reiškimai, savo nekalto vaiko ujimai, barimai, ėdimai, daužymai, budeliavimai ("kotavojimai").

Žinoma, žinoma, ne kiekvienoj šeimoj įvyksta tokių

katastrofų. Kitų senstancijų žmonių organizmas nesukelia beveik jokių dūkėjimų. Senėjimo pasikeitimai eina sau nuolaidžiai, ypač jei vartojamas geras maistas, daug vitaminų, liaukų preparatai, hormonai, dažnas poilsis ir t. t.

Blogiausia esti, kai įsigalėja smegenų audiniuose ir jų plėvėse arterijų sklerozė. Kraujo tada vis mažiau ir mažiau daeina smegenų plėves. Laikotarpiais įvyksta tų gendančių arterijų su signybimais, susitraukimai. Tuomet smegenys pasidaro alkanos, — ir įvyksta lyg kokio pamišimo priepuoliai. Tikrai tariant, tai ir yra ne kas kitas, kaip pamišimo išsiveržimai — senoliškoji beprotystė (senile demencia).

Kas daryti? Kaip apginti, kaip išgelbėti tokio pašėlimo išdūkentą auką? Kaip ištraukti iš naminio pragaro vargšę dukterį, tėvų užimtą, iškankintą, fiziškai ir dvasiškai sužalotą? Dukterį, visiškai dorą, normalią, nekaltą, turėjusią pirma gerą darbą, bet dabar jau sulamdytą, histerijon suvartytą? Sakau — dukterį, nes gyvenimo verpetuose dukteriai sunkiau (Pabaiga ant 9 pusl.)

35. Kinijos nacionalistų valdžia, kuriai pavesta nacionalistinės Kinijos graborių pareigos. Iš kairės į dešinę: gene-

rolas Ku Ču-tung; veikiantysis prezidentas Li Tsung-jen; generolas Hsu Jung-čong; apsigynimo ministras; ir Vu

Tsong-sin, prezidentinių rūmų sekretorius. Čiang Kai-šekas ir kiti jau pabėgo iš Nankingo į Kantoną.

34. APSIDRAUSKITE LIGOJ IR NELAIMĖJ! STOKITE!

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija

Kapitalas virš \$21,000.00
 Turi 11 Kuopų Kanadoje
 Pašalpos Moka: \$3.50, \$7.00 ir \$10.00 i Savaitę
 Pomirtinės Moka: \$80.00, \$120.00 ir \$160.00
 Duoklės: 35 ct. iki \$1.10 i Mėnesį.

Dėl Informacijų Kreipkit's:
 J. Kevėža, 11A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

36

Graikų Liaudis Nugalės!

Prof. PETROS KOKKALIS

Graikijos laikinosios demokratinės vyriausybės Socialinio Aprūpinimo ir Liaudies Švietimo Ministras

Visiems yra žinoma, jog Graikijai yra gausingai teikiama amerikoniškoji "pagalba". Graikija yra "maršalizuotos" šalies pavyzdys, kur Uolstritas visai nesivaržydamas praveda savo politiką. Antai, per 1948 metus JAV samdiniai Atėnuose gavo 400 milijonų dolerių ir 210 tūkstančių tonų amunicijos. Pirėjoj, Salonikuose, Patrase ir kitose vietovėse be paliavos iškraunamos visokiausios "prekės", įskaitant ir balionus su nuodingomis dujomis.

Trumano doktrina privedė prie to, jog Graikijoje isikūrė gengsteriai, kuriems suteikti visi valdžios įgaliojimai. Nužudymai čia pasidarė kasdieninis eilinis reiškinys. Negalėdami pavergti graikų liaudies dvasios ir susitikti veidas į veidą su Demokratinė armija, monarchistiniai fašistai išlieja savo įnirtimą į nekaltas aukas, kurios yra jų rankose. Šalia "įteisintų" žudymų, vykdomų pagal masiškus karo teismų nuosprendžius, netarpiškai ir asmeniškai vadovaujant policijos ir žvalgybos šefui, žudoma dar ir iš pėsaly. Taip buvo nužudytas amerikinis žurnalistas Polkas vien dėl tos priežasties, kad jis išdrįso rašyti tiesą, nepalančią amerikinio gauleiterio Atėnuose režimui.

Vienas labiausiai niekšingų Atėnų klišos veiksmų yra masiniai patrijų 1941-45 m.m. pasipriešinimo dalyvių pasmerkimas miriop. Amerikinės valdžios paskatinti, monarchistinių fašistų valdovai 1948 metų gegužės mėnesį ėmė planingai naikinti šituos graikų liaudies didvyrius. Atėnų budelių nusikaltimas sukėlė visų civilizuotų šalių visuomeninės opinijos protestą bei pasipikti-

nimą ir energingą tarybinės liaudies pasisakymą. Tačiau Atėnų budeliai tik kelioms savaitėms atidėjo savo nusikaltams sumanymus. Būdingas jų pasibaisėtinų žiaurumų pavyzdys yra rašytojo Manoliso Glezoso byla. 1941 metų gegužės mėn. aktyvus kovotojas dėl Graikijos laisvės Glezosas nuplėšė nuo Akropolio hitlerinę vėliavą su svastika, o šiandien dėl reakcijos savavalybės šitą nacionalinį didvyrį nuteisia mirti.

Ne taip seniai Atėnų pseudo-vyriausybė, amerikiniams "patarėjams" pritariant, pasiskelbė įstatymą, kuriuo amnestuojamas bet koksai prasikaltėlis, — kad ir užkietėjęs banditas, — jeigu jis įteiks nukirstą Demokratinės armijos kareivio ar karininko galvą. Tokie yra tie, kurie pretenduoja vadintis Vakarų demokratijos gynėjais.

Apie milijoną valstiečių, kitaip tariant, 15 nuosimčių visų šalies gyventojų, iškraustė iš gimtųjų kaimų; visi šitie žmonės, jų tarpe ir 200 tūkstančių vaikų, gyvena koncentracijos stovyklose begaliniam skurde, miršta badu, žūsta dėl ligų, draubūzių stokos. O budeliai, atimantieji vaikams šeimas ir pastoges, išdrįsta reikalauti, kad jų "globai" būtų gražinti keli tūkstančiai vaikų, kuriuos pavyko išgelbėti dėka liaudies demokratijos šalių vaišingumo.

Koks tragingas skirtumas tarp liaudies demokratijos šalių ir Graikijos, kur viešpatauja amerikiečiai! Tuo metu, kai liaudies demokratijos šalyse, susijusių su didžiąja Tarybų Sąjunga broliškos draugystės sątais, darbo žmonės dirba kuriamąjį darbą, mes priversti tęsti sunkią kovą dėl paties

nacijos egzistavimo ir su kartėliu skaičiuoti kruvinus prasikaltimus prieš mūsų liaudį.

Per praėjusius 1948 metus įvyko pakitimų, turinčių didžiulę reikšmę tolesnei mūsų išvaudojamosios kovos eigai.

1947 metų gruodžio mėn. 2v d. buvo sudaryta laikinoji demokratinė vyriausybė, kurios pirmaeilium uždaviniu buvo visų graikų tautos resursų ir pajėgų mobilizavimas. Taip mes pradėjome 1948 metus. Pats šitos vyriausybės sudarymo faktas rodė, kad neišsemiamos yra kovojančios dėl savo laisvės liaudies jėgos.

Laikinoji demokratinė vyriausybė pradėjo savo veiklą, įgyvendindama išvauduotuose Graikijos rajonuose didelio masto socialines bei politines reformas. Šitos reformos, liečiančios žemių paskirstymą, liaudies tarybų bei liaudies teisingumo sukūrimą, prisidėjo prie tolesnio liaudies masių revoliucinio pakilimo. Svarbiu vyriausybės politikos faktu yra mūsų susitarimas su slavų makedoniečių nacionaline mažuma, pasiektas bendro ginkluotoj bei politinėj kovoj.

Nuo 1948 metų pradžios monarchistiniai fašistai, kurių kiekvienam žingsniui vadovavo jų amerikiniai globėjai, ėmėsi vykdyti plačias karines operacijas, kad galutinai sutriuškintų Demokratinę armiją ir kartą ant visados pribagytų graikų liaudies pasipriešinimą.

Nepaisant kruopštaus pasirošimo, nežiūrint į 200 tūkstančių armiją, apginkluotą pačiais moderniausiais ginklais ir turinčią apščią amunicijos, monarchistinių fašistų karinė kampanija, vadovaujant amerikiečių generolui Van Flitui ir jo štabui, beviltiškai praktišo.

Amerikiečiai ir jų Atėnų agentai dėjo daug vilčių Gramoso operacijai. Šitos operacijos planai buvo amerikiečių sudaryti. Kiekvienoj monarchinių fašistų karinėj dalyj buvo amerikinių "stebėtojų", faktiškai vadovavusių kariniams veiksams. Jie manė, kad tai būsianti efek-

tinga ir lengva ekspedicija.

Demokratinė armija išėjo iš 1948 metų kautynių dar labiau sutvirtėjusi visais atžvilgiais ir dar labiau tikinti liaudies pergale. Šiandien, trims mėnesiams praėjus po to, kai atėniškoji klika visam pasauliui pratrimitavo apie savo "pergalę", Demokratinės armijos vėliava vėl plevesuoja Gramoso aukštumose.

Graikų liaudis štai jau devyneri metai nesigaili didžiausių aukų demokratijos ir laisvės vardan. Ir dėl šitos priežasties šiandien, kaip ir prieš metus, laikinoji demokratinė vyriausybė siūlo dorą susitarimą apie karo veiksmų nutraukimą. Šito susitarimo pagrinde yra lemiamą sąlyga: Graikija turi būti išlaisvinta nuo amerikiečių bei anglų intervenci-

jos bei viešpatavimo. Tik šitaip nurims liaudis! Šitas mūsų šūkis pastaruoju metu vis labiau plinta tarp monarchistinių fašistų armijos kareivių bei karininkų.

Amerikiniai samdiniai akiplėšiskai pareiškia, jog laikinosios demokratinės vyriausybės pasiūlymas, išreiškias plačių liaudies sluogsnų valią, yra "silpnumo" pažymys. Bet egzistuoja tik vienas silpnumas, kuriuo skaitomasi politiniame gyvenime, silpnumas nepagydomas ir kuris pasireiškia tuo, jog vyriausybė neturi liaudies masių paramos. O tokio silpnumo mūsų vyriausybė, kurią sudarė liaudis, turėti negali.

Atėniški pakalikai veikia pagal savo amerikinių šeiminkų isakymus. Štai kodėl jie atsikako nutraukti karą, kuris taip reikalingas im-

Telefonas: HE. 3466

VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work
Šaltkalvystė, Suvirinimas gesu, metaliniu cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. Tremore 6679

VERDUN, QUE.

Tel.: BELairs 2200. Valandos: 4—5 po piet, 7—9 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant seštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Furti savo ligoninė, egzaminuoja ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir persvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Venerinių L'gų ir Akusertijos

8537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pieta

39 DR. J. MINDESS
Fizikas ir Chirurgas
Gydau odos, kojų ligas, reumatizmą ir kitas.
5043 Park Ave., Montreal
DO. 9547

40 Tel. LA. 4441
Dr. H. Rosenfeld's
Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydotojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 v. p. p., 7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

44 Žinios iš Montrealo

9. Mirė Jurgis Mikalauskas

Vasario 2 d. mirė Jurgis Mikalauskas, sulaukęs 53 metų amžiaus. Paliko 2 sūnus, 2 dukteris, posūnį ir podukrą. Iš pirmiau velionis sirgo inkstų liga, buvo kiek pasitaisęs, nors dirbti negalėjo. Paskutiniu laiku liga suėmė sunkiau ir mirė.

Palaidotas 5 d. vasario.

Išsikis ramiai šalioj žemėlėj, o likusiems artimiesiems reiškiu užuojautą liūdėsio valandoje.

5. Sergantieji

Jau labai ilgas laikas kai sveikata pakirsta P. Kavoliūnui. Teko pergyventi operacijų. Ligonis kiek buvo pasitaisęs, bet pastaruoju laiku vėl smarkiai susirgo plaučių uždegimu ir buvo nuvežtas ligoninėn.

30 d. sausio smarkiai paslydo ir labai susitrenkė galvą ir nugarą drg. K. Tamašauskas.

Sausio 31 d. drg. J. Mikaliūnas, eidamas iš darbo, paslydo ir smarkiai susimušė šoną, ligoniui teko šoną subandažuoti ir gulėti lovoje.

Prieš pat Naujus Metus labai didelį šaltį pagavo drg. O. Joneliūnienė, teko pagulėti keletą dienų, kiek pasveikus,ėjo dirbti, bet atkrito ir šiuo laiku ligonės sveikata žymiai pablogėjus.

Korespondentas

TEVAI IR VAIKAI

32 (Atkelta nuo 7 pusl.)

esti atsilaukti prieš savo tėvų siausmą.

Deja, gydytojiško recepto parašyti čia negalima. Kokių vaistų, vitaminų preparatų, liaukų hormonų akiplotu pritaikyti negalima. Čia reikia asmeniškai pamatyti, patyrinėti pagviešusį tėvą, gviestelėjusią motiną, kiek galima, jei dar galima, perkabēt juos, pertikrint, perteikti jų ligiustą nuotaiką, na, gal ir suteikt kokių preparatų.

36 perialistams. Jie nori paversti Graikiją naujo karo placdarmu. Bet graikų liaudis kupina ryžtumo ginti savo nepriklausomybę ir visuotinės taikos reikalą. Ji nenusileis, nes ji kovoja dėl teisingų tikslų ir jos pusėje visa progresyvi žmonija. Ji kovoja dėl to, kad išvytų iš savo šalies karo kurstytojus. Ir graikų liaudis nugalės!

Graikų demokratijos pergalė yra tuo pat metu taikos bei progreso pergalė ir pasmerkimas žmonių priešams.

Bet kur čia tu žmogus susigaudysi, jei, sakysim, tokios žinios ateina iš kokio tolimo miestelio, iš kokio užklakusio užkampio, kuriam pasiekti reikėtų sueikvot visą dieną ar dvi dienas? . .

Kas ypač keista, tai tas faktas, kad tokie tėvų nežmoniški siautėjimai pasitaiko nebūtinai kokioj patamsių galybėj, kur viešpatauja prietarai, fanatizmas, nežinystė. Skaudu sakyti, bet tokių šiurpių gyvenimo ydų esu asmeniškai matęs, regėjęs, girdėjęs — labai, labai daug kartų. Ir čia pat namie, savo kabineto privatume, ir važinėdamas su prakalbu išvykomis, susidurdamas su tokiais įžulimais, kad tave net visą sukrečia, vien tik klausant jaunos, sužalotos sielos nuoskaudų. O kiek laišku, pasirašytų ir nepasirašytų, anonyminių (slapybei išlaikyti, kad gal dar labiau tėvų neužpykdžius, neįsiutinus) esu gavęs nuo užplūktų, baimės siaubo perimtų dukterų? Bent keli tokios rūšies laišukai vis dar tebelaukia savo iškėlimo viešumon. . . Ir ši rašinėlį čia patiekiu tik kaip bendrą skaudžių faktų pa-

minėjimą. Ištiesai vieną ar kitą gautąjį laišką rašyti ir jį papunkčiai nagrinėti, gvildinti, šiuo bent atveju, nerandu galima. Reikia pirma kiek tiek prirengti dirvą, pralaužti ledus, o jau paskui galės susidaryti pritinkamė atmosferą ir plačiau dalyką nušviesti.

Kaip minėjau, tokių žiaurių užėini ne tik tarpe tamsuolių fanatikų, bet, gėda ir minėti, jų užėini ir tarpe pusėtinau prasilavinusių, buvusių apypažangių ir veiklių, dabar jau "apsileidusių" žmonių. Tokie dar ir dabar nevisiškai atitrūko nuo aktualaus gyvenimo, dar ir dabar skaitinėja laikraštį. Tai aš noriu paguosti save vilčia, kad tokie užkietėję žiaurūnai, perskaite šį straipsnelį, jei dar fiziškai galima, gal bent kiek stabtelės, apsimąstys ir suvaldys savo pasiutiškus išsiveržimus — ir daugiau nebekoneveiks, nekankins savo dukraitės. Gal paklausys gerų žmonių ir savo gydytojo patarimo ir pasuks kiton pusėn. Duos progos savo dukteriai atsipeikėti, atsigriebti ir vėl pradėti ramiai, žmoniškai dirbti ir gyventi.

45

Marrazzo Musical Memos

"PAT" MARRAZZA SAKO

Mes galim pasiūlyti tuojaus pristatyti vėliausios mados Excelsior, Accordiana, Rio and Marrazza accordions. Taipgi ap rūpinti jus dalimis, pataisyti. Mūsų pilna eilė Holton ir importuotų europietišku dūdų orkestro instrumentų turėtų suinteresuoti tuos, kurie įvertina kokybę prieinama kaina. Nauji Priemier būgnai yra vėliausias žodis. Viskas dėl būgnieriaus. Mes taipgi turime pasirinkimą gitarų ir smuikų. Užsisakykit iš mūsų didelės selekcijos populiarius rekordus. Instrumentus galima užsisakyti su ar be Marrazzo lengvų kursų, laiškais

Pas Artimiausį Muzikos Pardavėją, arba Rašykite

P. MARRAZZA INC.
Dept. Fl., 308 St. Catherine St. W.
Montreal

"Kanados Didžiausias Muzikos Namas"

46

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkas: J. ADOMONIS

3000 VERDUN AVE. — VERDUN
Tel. HE-MLOCK 2797

47

Tel.: VI. 6373

6668 DeLorimier Ave.
Montreal, Que.

Albertas J. Norkeliūnas

General Insurance — Visokiasia Apdrauda

Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse. Pildau valdiškas blankas, darau vertimus ir t.t. Valandos:

Firm. ir Ketvirt. vakarais, ir pagal susitarimą

48

VYKSTANT I EUROPA

GERIAUSI JUMS PATARNAVIMA SUTEIKS

9 Dorchester St. West,
Montreal, Que., Canada
Tel.: LANcaster 8789

Rezervuokit savo kelionei vietas iš anksto. Parūpiname visus kelionės popierius. Parūpiname afidevitus dėl imigracijos, pasportus, vizas, sutvarkom maršrutus.

Persiučiam į visas pasaulio dalis pinigų, parūpinam perkaltbetojus, vertėjus, parduodam namus, išrenkam nuomą, parduodam visokią apdraudą, laivų tiketus.

J. E. JIŠA ir ALEX. MCKAY
SAVININKAI
(Kalba ir Lietuviškai)

49

Res.: WE. 3011 Bus.: EL. 2266

Eddy Adomaičio Garažas

WEST END AUTO BODY

Sudaužytų Automobilių Taisymas
Yra Mūsų Specialybė

Atliekam Visokius Taisymo Darbus

5812 UPPER LACHINE ROAD — MONTREAL

50

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ

PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERUN AVE., VERDUN
Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
Mr. R. Bennett, Manager

51

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanaukas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

52

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų:

Savininkai:
J. Matulaitis, G. Kriaučeliūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

Nacionalės Apygardos TSR Sajungoj

M. BARANAUSKAS

Tolimoj Tarybų Sajungos šiaurėje, Ledinuotojo vandenyno pakraštyje, nuo senų laikų gyvena nencai. Ikirevoliucinė Rusijoje nencai buvo viena labiausiai atsilikusių tautybių. Juos žiauriai išnaudojo caro valdininkai, pirkiai — kailių ir žuvies supirkinėtojai, vietiniai turtuoliai — elnių augintojai. Pagal 1899 metų surašymą nencų buvo 16 tūkstančių žmonių, o 1913 m. jų teliko tik du tūkstančiai.

Diadžiojo Spalio socialinė revoliucija išgelbėjo nencų tautą nuo išmirimo. Nencų gyvenimas pasidarė visiškai kitoks.

Nencai gyvena trijose nacionalinėse apygardose: Nencų, Jamalų-Nencų ir Taimyro (Dolgano-Nencų).

Jamalų-Nencų nacionalinė apygarda yra šiaurės Sibire, Obės ir Tazo upių žemupiuose, Jamalos, Javajaus, Gydanos pusiasaliuose. Apygardos klimatas atšiaurus. Apygardos šiaurinę dalį sudaro tundra, kuri į pietus pereina į mišką-tundrą, 50-100 ctm. gilumoje dirva amžinai užšalusi. Poliarinė žiema užtrunka 8-9 mėnesius. Birželio mėnesį po gruodais tebėra leidas. Vasara trumpa, saulėta.

Ikirevoliucijos žemdirbystės čia nebuvo. Pirmųjų stalininių penkmečių metais tolimoj šiaurėje buvo orga-

nizuotos žemės ūkio stotys, išdžiovintos pelkės, ir pirmą kartą ėmė tręšti dirvą. Tarybinių žmonių pastangomis buvo išauginta ankstyvųjų rūšių miežių, kviečių ir avižų. Gerai auga bulvės, kopūstai, žirniai, pupos ir pupelės. Poliarinės nakties metu Jamalų-Nencų apygardoje prie elektros prinoksta uampinjoni, salotas, agurkai.

Pasikeitė ir gyvulininkystė apygardoje. Be elnių, nencai dabar turi stambiųjų raguočių, arklių, avių ir kailių. Sukurtos stambios žuvies gamyklos, žuklavimo kolektyviniai ūkiai, žvėrininkystės brigados. Kailių paruoša išaugo, palyginti su ikirevoliuciniu laiku, daugiau negu 10 kartų.

Iki revoliucijos nencai buvo neraštingi. Dabar Jamalų-Nencų apygardoje 60 mokyklų, pedagoginė mokykla, elnininkystės technikumai, mokomasis kooperatyvinis kombinatas, trys mokslinio tyrimo stotys. Tauta, neturėjusi savo raštijos, dabar išleidžia 6 laikraščius gimtąja kalba. Visiškai likviduotas neraštingumas.

TSRS europinės dalies šiaurėje, tarp upės Mezenės ir Uralo kalyno šiaurės atkarnose yra kita plati nencų apgyventa sritis — Nencų nacionalinė apygarda.

Iki revoliucijos čia nebuvo vienos gydymo įstaigos.

Per tarybų valdžios metus atidaryta 13 ligoninių, 38 felčerių-akušerių bei medicinos punktų, 5 ambulatorijos.

Apygardos administraciniame ir kultūriniame centre — Narjan-Mare veikia pedagoginė mokykla, kultūros švietimo mokykla, dramų teatras, kinoteatras, yra muziejus. Apygardoje įsteigtas platus tinklas pirkieškaityklų, bibliotekų, kultūros namų, kilnojimų kinų bei stacionariųjų kinų. 58 apygardos mokyklose mokosi gimtąja kalba per 6,000 vaikų. Į nencų kalbą išversta daugelis rusų rašytojų kūrinių.

Nencų nacionalinėje apygardoje organizuota 27 elnininkystės ir 30 žuklavimo kolektyvinių ūkių, 3 elnininkystės tarybiniai ūkiai, elnininkystės mokslinio tyrimo stotis. Karsko, Barenco ir Baltosios jūrų pakrantėse pastatytos žuvies gamyklos ir motorinės žuklavimo stotys, turinčios priešakinę techniką. Auga kolektyvinių gerovė.

Sekmingai vystosi ekonomika ir kultūra Taimyro (Dolgano-Nencų) nacionalinėje apygardoje. Čia atidarytos 45 mokyklos, 9 ligoninės, 14 gydymo ambulatorijų, 39 felčerių bei akušerių punktai, vaikų darželiai, lopšeliai. Apygardoje yra dramų teatras, 8 kultūros namai, 10 bibliotekų. Pasiekta didelių laimėjimų vystant poliarinę žemdirbystę. Antai, tundroj, tarybiniame ūkyje "Nord" iš vieno hektaro nuimama po 419 centnerių kopūstų. Apygarda teikia šaliai didelį kiekį kailių, dešimtis tūkstančių centne-

rių pirmarušės žuvies.

Tarybų Sajungoj — 10 nacionalinių apygardų. Visos jos yra Rusijos Federacijos ribose.

Mažosios tautos, suvienytos nacionalinėse apygardose, naudojasi visomis teisėmis, kurios suteiktos tarybiniam piliečiams.

Nacionalinių apygardų valstybinės valdžios organus sudaro darbo žmonių deputatų Tarybos, išrenkamos iš vietinių gyventojų dvejiems metams. Tarybos vadovauja visai ūkinei bei kultūrinei apygardos statybai, nustato vietinį biudžetą, vadovauja joms pavaldžių valdymo organų veiklai, užtikrina įstatymų vykdymą ir piliečių teisių apsaugą.

Deputatų į Tarybas rinkimai vykdomi visuotinės, lygios ir tiesioginės rinkimų teisės pagrindu, slaptai balsuojant. Visi apygardos piliečiai, sukakę 18 metų, nepaisant rasinio ir nacionalinio priklausomumo, lyties, tikėjimo, mokslo cenzo, sės-lumo, socialinės kilmės, tur-tinės padėties ir praeities veikimo, turi teisę dalyvauti rinkimuose į Tarybas.

Nacionalinių apygardų gyventojai turi savo atstovus šalies aukščiausiajame valstybinės valdžios organe — kiel-viena apygarda renka vieną deputatą į TSRS Aukščiausiosios Tarybos Tautybių Tarybą.

J. V. Stalinas turėjo pilną pagindą, sakydamas 1920 metais, jog tarybų valdžia sugebėjo "praminti sau kelią į pačius tolimiausius Rusijos pakraščius užkampius, pakelti politiniam gyvenimui pačias atsilikusias ir įvairiausias, nacionaliniu atžvilgiu, mases, susieti šitas mases su centru visokiausiais saitais, — uždavinys, kurio ne tik kad nesprendė, bet ir nestatė sau (bijojo pastatyti!) nė viena vyriausybė pasaulyje".

61. Paieškojimai

Paieškau savo pusbrolio Juozo Kuprevičiaus, paeinančio iš Kėdainių apskrities, Krakių valsčiaus, Bakšiškės kaimo.

Jis gyveno Scotland. Prašau patį atsišaukti arba jeigu kas žino pranešti: A. Kupreviče, 5057 Edwin, Hamtramck 12, Michigan, USA.

Paieškau Vinco Malios. Jis gyveno Montreale.

Prašau jo paties atsišaukti arba pranešti, jeigu kas žinote apie jį, už ką būsiu labai dėkingas.

Ieško Jonas Kačiulis, 31 Calder Rd., Massend, Scotland.

Petras Kutis turi svarbių žinių perduoti Marytei Pakalniškytei (ištėkėjusios pavardė nežinoma), kilusiai iš Juodupio kaimo, Veviržėnų valsčiaus, Kretingos apskrities. Turėjo 1 dukterį ir 1 sūnų Benediktą. Laikė vištų ūkį.

Prašau atsišaukti arba jeigu kas žinote pranešti šiuo adresu: P. Kutis, 224 King St. E., Hamilton, Ont.

Vladas Bareišis, kilęs iš Rokiškio valsčiaus, Bareišių kaimo, apie 49 metų, į Kanadą atvykęs 1928 metais. Gyveno Edmontono mieste, Albertos provincijoje.

Paieško brolis Povilas. Rašykite: 160 Claremont St., Toronto, Ont.

(Stalinas, "Marksizmas ir tautinis-kolonialinis klausimas", 60 psl.).

SINGAPORE. — Kariuomenė, policija ir milicija apsupo Ulutemiango kaimą, suėmė 630 gyventojų, įskaitant ir vaikus, ir išvežė į koncentracijos kempę.

56 Lietuviški Rekordai

Sulig pareikalavimo siunčiame katalogą

Taipgi radio, skalbiamos mašinos 25 ir 60 ciklų. Siunčiame bile kur Kanadoje. Galima pirkti grynais pinigais arba sulig susitarimo ant išmokėjimo.

ORIGINAL FURNITURE CO.

438 QUEEN ST. W. TORONTO, ONT.

Tel. AD. 1618 Šventadieniais: AD. 1618

57 The Victory Florist

Mūsų Specialybė:

Vestuvių buketai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

58 Harry R. Ranks Company

W. Zaieschook — Laidotuvių Direktorius
Aukščiausias Patarnavimas — Prieinama Kaina
Patarnavimas 24 Valandas
455-57 QUEEN ST. W. TORONTO WA. 5370

59 J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištirta akių nervus, nuo kurių pareikia nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

60 PRINCESS FASHION FURS

Designers and Creators of fine

FUR GARMENTS

Restyling and Repairs Workmanship Guaranteed

MODERN

COLD STORAGE PLANT ON THE PREMISES

506 Queen W. 750 Yonge

AD. 8884 RA. 8971

63 Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius. Darbas garantuotas — Parduodu visokių rūšių žiedus, auksines ir sidabrinės prekes bei Toronto auvernirus — Kainos prieinamos.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro

272½ Queen St. W., Toronto

64 Stinson's Jewellery

2186 DUNDAS ST. W. — TORONTO

Kvalifikuotas lietuvis (Sniceris) laikrodininkas Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias jewellery prekes.

Kaina prieinama. Darbas garantuotas Krautuvė atdara kasdien iki 8 val. vakaro

Pranešimai

Windsor, Ont.

Smagūs šokiai

Lietuvių Literatūros Draugijos 21 kuopa rengia šokius šeštadienį, vasario (February) 19 dieną, Čekoslovakų salėje, 1367 Drouillard Rr.

Kviečiame visus Windsoro ir Detroito ir apylinkės lietuvius atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Šokiams grieš šaunioji čekoslovakų orkestra. Taipgi bus gėrimų ir užkandžių.

Salė bus atdara nuo 6 val. vakaro.

Pareng. Komisija

SKAUDŽIAI SUZEIDE
DRAUGA P. STUKA

TORONTO. — Skaudžiai suzeidė Prana Stuką, seną torontietį, susipratusį tautietį.

Vykstant jam iš darbo, besiskubinant skersai gatvės, užgavo jį automobilis ir smarkiai sužalojo.

Pranas randasi Western ligoninėje.

Nuo savęs linkių greitai pasveikti.

Reporteris

HARRISON, N. Y. — Nathan D. McClure, vienas iš Čikagos bankierių, sugadino bankierių asociacijos balių užspringdamas, steiku.

BANGOS CHORO Rengiamas

KONCERTAS

Šeštadienį, Vasario 12 d.

TEMPLE TEATRE — 300 BATHURST ST.

Programa susidės iš dviejų dalių: koncertinės dalies ir perstatymo vieno veiksmo komedijos.

Visi kviečiami Atsilankyti

Pradžia 7.30 val. vak.

Įzanga 75 c.

Progresyvių Laimėjimas

(Atkelta nuo 2 pusl.)
lies industrializacija planingo ūkio pagrindu; vis platesnis ir aktyvesnis masių dalyvavimas valstybės valdyme; kapitalistinių elementų apribojimas ir likvidavimas palaipsniui tiek mieste, tiek ir kaime; spartus žemės ūkio išvystymas stambios mechanizuotos gamybos pagrindu; bendradarbiavimo su Tary-

bų Sąjunga ir liaudinės demokratijos šalimis pagilinimas; antiimperialistinio fronto sustiprinimas.

Šešerių metų Lenkijos liaudies ūkiui išvystyti — 1950-1955 metų — plano pagrindinės gairės, kurias nubrėžė suvažiavimas, numato tolesnį pramoninės produkcijos augimą, 85-90 procentų, palyginti su 1949 metais. Tai reiškia keturgubą produkcijos leidimo padidėjimą vienam gyventojui, palyginti su priešakarinio lygiu. Daugiau negu vienu trečdaliu išaugs žemės ūkio produkcija.

Darbininkų partijų susijungimas yra istorinis Lenkijos darbininkų klasės laimėjimas. Tai yra gilaus politinio proceso rezultatas. Per ilgus metus buvo įgyvendinamas glaudus darbininkų partijos ir socialistų partijos kairiojo sparno bendradarbiavimas. Ruošiantis susivienyti, socialistų partija nuveikė dešiniojo sparno pasipriešinimą savo vadovybėje ir izoliavo jį. Pagrindinė masė šitos partijos eilinių narių bei jos vadovaujančio aktyvo priešakinė dalis pripažino marksizmo-leninizmo idėjas ir principus, kurie nūnai padėti Jungtinės Lenkijos Darbininkų Partijos pagrindan.

Ne tik abiejų partijų nariai, — Lenkijos liaudies masės sveikino įvykusį susivienijimą. Tai visiškai suprantama: vieningos darbininkų

klasės partijos sukūrimas yra Lenkijos liaudies, pastatęs prieš save didįjį socializmo pastatymo uždavinį, besikuriančios moralinės-politinės vienybės tvirtumo pagrindas bei laidas.

— Socializmo statybą mes pradėdam susivienijimu darbininkų klasės, skelbiančios visos tautos pilnutinę vienybę, — pareiškė Boleslavas Bierutas suvažiavime.

Darbininkų partijų susijungimas dar labiau sutvirtins demokratijos ir socializmo pozicijas Lenkijoje. Jis sustiprins Lenkijos respublikos draugystės saitus su demokratinės stovyklos šalimis, Lenkijos darbininkų klasės ryšius su tarptautiniu darbininkų judėjimu. Ženklaus šituo atveju yra tas faktas, jog jungtinio suvažiavimo darbe dalyvavo trisdešimt šalių darbininkų klasės atstovai.

(ELTA)

"Nacionalizavo" Nizamo Valstybę

BOMBAY. — Indijos valdžia nacionalizavo Hyderabado nizamo (kunigaikščio) valstybę iš 7,000 ketvirtainių mylių su 200 kaimų.

Nizamas išsunkdavo iš savo pavaldinių po \$9,000,000 j metus. Dėl didelio išnaudojimo, žmonės pradėjo bruzdėti ir virsti komunistais. Tas išgąsdino Indijos valdžią, tad ji ir nacionalizavo.

Ar bus geriau darbo žmonėms, sunku pasakyti. Nizamas, tačiau, nebus nukriaustas. Jam bus mokama kasmet po \$3,000,000.

Hyderabadade nebuvo jokio socialio patarnavimo dėl 16,000,000 gyventojų. Nizamui nerūpėjo apšvieta, sveikata.

KĄ KITI RASO

(Atkelta nuo 5 pusl.)

ir jo apaštalai nei baiskelio neturėję. Ar tai taip sekama Kristaus pėdom?

"Dievo paukšteliai" visur vienodi. Prie senosios santvarkos jie taip priprato būti aptarnauti, jog kitas ir baltas apsiauti negali be tarpo pagalbos.

Vienas tokių labai nustebino chicagietį geradėją, kuris jį atsitraukė iš Vokietijos. Iš stoties atvažiavus taksiju prie namų jis liepė pašaukti tarną, kad tas jį portfeli įneštų į stubą.

Kinijoje buvo rusiškų kniazių ir generolų nuo 1917 metų. Dalykam toj šalyj pakrypus į "blogąją pusę" 900 rusiškų "dievo paukštelių" įsiprašė ant kvatieros Filipinuose.

Bet kokis buvo filipiniečių geradarių nusistebėjimas, kada laivui sustojus priplaukoje jie pirmiausiai pareikalavo tarnų išnešti į krantą jų lagaminus.

Bet filipiniečiai, nors ir "žemesnės rasės", ne tik pasipriešino, bet uždarė vartus vyriausiajam DP dviasios vadui, pulkininkui Konstantinui Kluge — L. Jonikas.

M. W. Kellermann

ADVOKATAS

371 Bay St., Toronto.
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

Sūnų ir Dukterų Draugijos
Pirma Kuopa Rengia

Kultūrinį Vakara

Sekmadienį, Vasario 13

Lietuvių Svetainėj

(160 Claremont St.)

Programoj bus koncertas, perstatymas ir vasario 16 dienos temoje kalbą pasakys Z. Janauskas

Bus perstatytas vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis "Vagis"

Koncertinę programą pildys žvaigždės choras ir kiti meno mėgėjai.

Visi kviečiami atsilankyti

Pradžia 7 val. vak.

Įzanga laisva

Frank Gažauskas

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvėjas

Vėl pradėjau siūti pagal užsakymą vyriškus žieminius ir vasarinius rūbus.

Seni ir naujai atvykusieji tautiečiai prašomi reikalui esant kreiptis pas mane. — Darbas garantuotas.

191 Sutherland Dr., Leaside

FRANK WASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. MU. 0191

Lietuviška Valgykla

Union Coffee Shop

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

73

A. GARBENIS

Fotografas

Jūsų Vestuvių Paveikslas

Linksmausia atmintis Jūsų gyvenime.

Pigesnės kainos savo tautiečiams.

Telefonuokite dėl apointmento KE. 5364

LAFAYETTE STUDIO

2182 DUNDAS ST. W. TORONTO